

Strangismarck i Guldager Sogn.

Traps »Danmark« oplyser, at der 1606 nævnes en Gaard »Strangismarck« i Guldager Sogn. O. Nielsen fortæller i sin »Skadst Herred«, S. 214, at »Strangesmark var i Midten af det 17. Aarh. et Bol. Navnet kjendes ikke mere« (1862).

Strangesmark er imidlertid det gamle Navn paa Gaarden Bovbjerg. Det fremgaar tydeligt af Matriklen 1662, der i Guldager Sogn nævner »Strangismark eller Boubierg«. Det var da et Bol, der ejedes af Kongen. Der var to Fæstere paa Ejendommen, nemlig Søren Pedersen og Hans Sørensen. Udsæden var 1 Td. Byg, 1 Td. Rug, 1 Td. Arre (Havre), og der avledes 1 Læs Hø. Landgilden var 1 Ørte Rug og $\frac{1}{2}$ Ørte Byg. Stedet takseredes til 2 Td. Hartkorn.

Det er altsaa straks efter Midten af 1600-Tallet, Bolet faar det nye Navn, som efterhaanden fortrænger det gamle.

Der haves adskillige Eksempler paa, at Bebyggelser saaledes skifter Navn.

H. K. Kristensen.

Vinkelskriveren Chresten Wæring i Vrøgum.

Følgende Skrivelse fra Stiftamtmand Levetzau i Ribe til Byfoged Frausing i Varde, indført i Riberhus Amts Ekspeditionsprotokol 1774—76, giver et interessant Indblik i en Vinkelskrivers spegede Næringsvej. Vinkelskriver kaldtes den, der uden at have lovlig Adkomst dertil, gav sig af med at hjælpe Folk i juridiske Anliggender; ofte var han Lægmand uden virkeligt Kend-

skab til, hvad der var Lands Lov og Ret, men med Sans for Fiduser, beregnet dels i Klientens, men især i hans egen Favør, og saa i med Liste og Lempe at begaa sig i Skyggen af Lovrettens Jura og dens kongelige Embedsmænd. Disse sidste betragtede Vinkelskriveren med samme Øjne som Nutiden Kvaksalveren og Spaakællingen — som Udslet og Skab, hvis Udbredelse mest muligt søgtes hindret, hvor Domfældelse ikke kunde opnaas.

Stiftamtmandens Skrivelse refererer til en Skrivelse, han har modtaget fra Byfogden, hvori denne meddeler, at Chresten Wæring i V. Vrøgum har været saa dristig at paaberaabe sig Fuldmagt af Kvinden Fichen Ottesdatter i Oksbøl, til paa hendes Vegne at søge Akkord med hendes uægte Barns Fader, Hans Andersen i Allerslev, til Opnaaelse af Hjælp til Barnets Opdragelse, en Hjælp, Fichen ikke selv havde kunnet formaa Hans til at yde. Det lykkedes Chr. Wæring at aftinge Barnefaderen en samlet Sum af 16 Rdlr. for de ti resterende Barnealdersaar. Wæring fik udbetalt 10 Rdlr. kontant og Hans Andersens Tilstaaelse for de resterende 6 Rdlr., hvorpaa han bød Tak og Farvel.

Imidlertid beholdt Chr. Wæring de modtagne Penge, uden at det var Fichen muligt at faa en Skilling af ham, skønt hun trængte haardt til Hjælp. Hun truede med Anmeldelse mod ham, hvorfor han, som en Sikkerhedsforanstaltning, saafremt hun gjorde Alvor af sin Trusel, afleverede 2 Rdl. til Jes Jessen i Borre, midtvejs mellem V. Vrøgum og Oksbøl, og bad ham om at give Pengene til Fichen ved Lejlighed.

Fichen Ottesdatter gjorde Alvor af Truslen. Hun gik de to Mil ind til Varde og klagede sin Nød for Byfoged Frausing, der spurgte, om hun billigede Wæ-

rings Akkord med Barnefaderen, hvortil hun svarede, at hun var godt tilfreds med den.

Saadan laa Sagen, da Stiftamtmanden den 2. Januar 1774 tilskrev Byfogden, som Svar paa hans Skrivelse, og paalagde ham at affordre Hans Andersen de resterende 6 Rdlr., Jes Jessen de modtagne 2 Rdlr. og Chr. Wæring de skyldige 8 Rdlr. ufortøvet, samt Hans Andersens til ham givne skriftlige Tilstaaelse for de 6 Rdlr. Og saafremt Wæring ikke inden 14 Dage indbetaler de 8 Rdlr., maa han betydes, at han da maa vente Beløbet inddrevet ved militær Ekskusions Belægning. Men forinden maa Kvinden anmodes om til Stiftamtmanden at indgive Ansøgning om at faa de 8 Rdlr. inddrevet ved militær Ekskusions Assistance, saafremt Wæring sidder den givne Tidsfrist overhørig.

Stiftamtmanden slutter: »Men da jeg fornemmer, at bemeldte Chresten Wæring, uagtet min Erindring af 11. Jan. 1771, endnu vedbliver sit utilbørlige Forhold, som ulovlig Procurator og Vinkelskriver for Folk, saa vil De, Hr. Byfoged, endog meget alvorlig advare ham om for Fremtiden at forholde sig rolig, saafremt han ikke vil vente efter Fortjeneste tilbørlig at vorde anseet, og at al hans Dristighed og Stridighed til velfortjent Straf ufejlbarlig til sin Tid skal staa ham aaben, ligesom endelig Byfogden i Særdeleshed vil have Indseende med, at denne Chresten Wæring ej ved Deres Ret indsniger sig og hidser Folk i Trætte sammen.

LEVETZAU«.

Anth. Fuglsang.
